

Prof. Andrzej Węclawski
Akademia Sztuk Pięknych
w Warszawie
Wydział Grafiki

Warszawa, 3 stycznia 2024 r.

Recenzja opracowana w związku z postępowaniem w sprawie nadania stopnia doktora mgr Antoniny Buszewicz-Hryniewicz wszczętym w Polsko-Japońskiej Akademii Technik Komputerowych w Warszawie, przez Radę Naukową Dyscypliny Sztuki Plastyczne i Konserwacja Dzieł Sztuki.

Część pierwsza

Informacje o autorce

Pani mgr Antonina Buszewicz-Hryniewicz urodziła się 13 września 1990 roku w Nowym Jorku. Studiowała w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie, Wydział Grafiki, w latach 2009-2015. Prace dyplomowe zrealizowała w dwóch pracowniach: Pracowni Grafiki Warsztatowej, zatytułowaną „Męczennicy” i w Pracowni Ilustracji zatytułowaną „Poczet władców Polski”. Za pracę dyplomową uzyskała wyróżnienie dziekańskie. Po studiach rozpoczęła pracę na uczelniach w Gdańsku. Od 2016 pracuje w Polsko-Japońskiej Akademii Technik Komputerowych, Wydział Sztuki Nowych Mediów w Gdańsku, gdzie początkowo była współprowadzącą pracownię malarstwa (2016-2018), a od roku akademickiego 2017/18 prowadzącą pracownię Ilustracji na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych (studia licencjackie). Od 2016 pracuje również w Akademii Sztuk Pięknych, Wydział Grafiki w Gdańsku, gdzie prowadzi pracownię Projektowania Ilustracyjnego na studiach niestacjonarnych (studia licencjackie). Głównymi obszarami zainteresowań twórczych Antoniny Buszewicz są malarstwo i ilustracja. Ma na swoim koncie udział w licznych wystawach indywidualnych: 2013 - wystawa indywidualna w klubie Huśtawka w Warszawie, 2016 - wystawa indywidualna w MOMU w Warszawie, 2016, 2017 - wystawy indywidualne w LASdolnysopotpólnoc, 2019 - wystawa indywidualna w LASdolnysopotpólnoc, pt. „Shock Therapy”, 2021 - wystawa indywidualna w galerio-ka-wiarni KIPISZ w Łodzi, 2021 - wystawa indywidualna w galerii studio tatuażu SOS w Gdańsku.

Uczestniczyła w wydarzeniach i organizowała wystawy zbiorowe m.in: 2018 - wystawa zbiorowa studentów Pracowni Projektowania Ilustracyjnego w galerii na wydziale Grafiki (ASP w Gdańsku), 2018 - wystawa zbiorowa w Kawiarni LASdolnysopotpólnoc pt. „Brzydkie jest ładne vol. I” (kuratorka wystawy), 2019 - wystawa Pracowni Ilustracji PJATK w Plamie (Gdański Archipelag Kultury), wystawa pt. „Bukowski - Plakaty Ilustracyjne”, 2019 - wystawa zbiorowa w LASdolnysopotpólnoc pt. „Brzydkie jest ładne vol. II” (kuratorka wystawy), 2020 – ZOT, wystawa zbiorowa dydaktyków PJATK Gdańsk (kuratorka wystawy), Stacja Kultura, Biblioteka Rumia, 2020 - wystawa zbiorowa pt. „Brzydkie jest ładne vol. III”

w LASdolnysopotnoc (kuratorka wystawy), 2021 - uczestnictwo w wystawie sitodruku pt. „TRISITY” w Tubazie (Sopot), 2021 - wystawa pt. „Brzydkie jest ładne vol. IV” w LASdolnysopotnoc (kuratorka wystawy), 2021 - udział i organizacja wystawy pt. „Gra przeciwieństw” w galerii Nowy Warzywniak w Gdańsku, 2022 - udział w wystawie zbiorowej pt. „Demon jest we mnie” na ASP w Gdańsku. Zrealizowała dwie publikacje: 2020 - wydanie autorskiego albumu pt. „CDN część pierwsza” (ISBN 978-83-958925-0-9), 2021 - katalog towarzyszący wystawie pt. „Gra przeciwieństw” w Galerii Nowy Warzywniak w Gdańsku (współautorka), (ISBN 978-83-958925-1-6).

Część druga

Ocena pracy doktorskiej

Praca doktorska Antoniny Buszewicz-Hryniewicz ma formę ilustrowanej książki artystycznej, zatytułowanej „Między estetyką a symboliką, rozterki wobec ukrytych znaczeń”. Składa się właściwie z dwóch odrębnych książek: ilustrowanej księgi przygotowanej w dużym formacie, o wymiarach 30 x 30 centymetrów oraz części drugiej o wymiarach 20 x 20 centymetrów, z ilustracjami w formie 3D. Formaty książek zostały właściwie wybrane i dopasowane do charakteru ilustracji. Wielkość pierwszej książki zmusza odbiorcę do uważnego oglądania i skupienia uwagi na pełnych tajemnicy ilustracjach. Ciekawym zabiegiem jest stworzenie drugiej książki będącej dopełnieniem projektu w wersji 3D. Jest to powrót autorki do pierwotnej koncepcji wykorzystania w książce papierowych elementów w przestrzennej formie. Zastosowanie techniki 3D i przygotowanie ilustracji do oglądania w specjalnych okularach poszerzyło odbiór prac o nowy wymiar. Realizacja projektu wymagała wykonania ok. 100 odręcznych rysunków, następnie przetwarzanych cyfrowo, aby w końcowym etapie uzyskać efekt zbliżony do odbitek graficznych. Całości towarzyszy opis dzieła w postaci kunsztownie wykonanej książki sumującej wszystkie elementy związane z projektem. W przygotowanej do oceny dokumentacji znalazły się jeszcze materiały przybliżające sylwetkę autorki, oryginalna w formie dokumentacja działalności artystycznej, katalog autorski „Haribocore” i okulary do oglądania pracy w wersji 3D. Wszystkie materiały zostały pieczołowicie zaprojektowane.

Autorskie książki Antoniny Buszewicz opowiadają w ilustracyjnej formie o świecie natury, jej harmonii i ukrytej symbolice. Wkraczamy, wraz z nią, do świata roślin i zwierząt, wykreowanego w czarnobiałej formie. Świadoma rezygnacja z użycia koloru, w zasadniczych częściach pracy, potęguje nastrój tajemnicy i eksponuje bogactwo detali w użyciu graficznych materii. Książka posiada określoną konstrukcję i dynamikę, poczynając od obrazów nasyconych szczegółami, a kończąc na abstrakcyjnych formach. Kompozycje pierwszej części książki są bardzo rozbudowane, w kolejnych partiach ilustracje stają się coraz bardziej minimalistyczne. W warstwie ilustracyjnej widoczne są inspiracje klasycznymi technikami graficznymi, co potwierdza słuszność decyzji o rezygnacji z użycia koloru. Ilustracje rozmieszczono na pełnym formacie kolejnych rozkładówek. Intencją autorki było, aby

kolejne sceny korespondowały ze sobą. Istotna jest kolejność obrazów, przejście od konkretnych motywów do wątków abstrakcyjnych. Ilustracje Antoniny Buszewicz są realistyczne, wykonane z dużą dbałością o szczegóły. Stosowanym często zabiegiem jest prezentowanie niektórych motywów w formie negatywowej. Uwydatnia to ich materialną strukturę, w kontraście do inaczej potraktowanego tła. Dominuje w nich wszechobecny świat przyrody, w którym znamieny jest brak obecności człowieka. Postać ludzka pojawia się tylko raz, w kontekście śmierci i przemijania. Zakończenie książki to abstrakcyjna interpretacja pojęcia czasu, a na ostatniej rozkładówce przedstawienie energii, gdzie jedyny raz został użyty się kolor. Autorka koncentruje się w pracy na złożonym świecie natury, ukazanej w scenach pozornej harmonii, gdzie wszystkie elementy do siebie pasują. W wykreowanych obrazach wyczuwalna jest jednak atmosfera tajemnicy i niepokoju. Wszystko jest zatrzymane w beczasowym stanie, w oczekiwaniu na jakieś nadchodzące wydarzenie. Interesujące dla odbiorcy, jest śledzenie warstwy symbolicznej, ukrytej w rozpoznawalnych motywach. Książka skłania do wielokrotnego oglądania i odkrywania na nowo przedstawionych w niejednoznaczny sposób treści.

W opisie pracy doktorskiej autorka dokonuje rodzaju wiwisekcji własnych inspiracji. Obszar jej zainteresowań jest bardzo szeroki. Obejmuje fascynację kinem artystycznym i twórczością takich reżyserów jak Stanley Kubrick, David Lynch, Werner Herzog czy Federico Fellini. Antonina Buszewicz od najmłodszych lat miała okazje odwiedzać znaczące galerie sztuki i muzea. Inspirowały ją realizacje Yayoi Kusamy, prace duetu Gilbert and George, Davida Hockneya, Worhola i Basquiata oraz dzieła dawnych mistrzów malarstwa. W kolejnych opisowych częściach pracy koncentruje się na inspiracjach związanych z realizowanym projektem i procesem powstawania dzieła. Wymienia najbardziej istotne, które wpłynęły na ostateczny kształt pracy. Kolekcja jest długa, począwszy od naskalnych malowideł z przedstawieniami natury, przykładów sztuki prymitywnej wykorzystującej niewerbalne komunikaty w formie obrazkowej, przez tradycyjną grafikę warsztatową i ilustracje botaniczne, twórczość artystów związanych z nurtem realizmu magicznego, czy czarnobiałą fotografią Man Raya i Hiroshiego Sugimoto.

Istotną inspiracją ideową, ważną w kontekście powstawania książki i koncepcji pracy doktorskiej, są dla autorki, prace C. G. Junga i teoria archetypów. Jung wiele miejsca w swoich dziełach poświęcił symbolom, ich roli i znaczeniu. Antonina Buszewicz pisze: „Symbol zdaniem C. G. Junga nie jest w swej naturze ani racjonalny ani irracjonalny. Posiada on aspekt dostępny rozumowi, a także dla rozumu niedostępny. Symbol jest pełen aluzji i znaczeń, przemawia zarówno do myśli jak uczuć. Jego plastyczna obrazowość, kiedy nada się jej formę materialną, ma siłę poruszania percepcji i intuicji. Symbol dla Junga jest ideą intuicyjną, która może być wyrażona w jakiś inny, lepszy sposób. W jego teorii symbole tworzą rodzaj języka odmiennego od języka intelektu. Są wytworem nieświadomości, wyrażają pewien stan psychiczny przez swą treść mogą wpływać na jego zmianę”.

Na końcu pracy autorka umieściła słownik symboli, z ilustracjami stworzonymi specjalnie na jego potrzeby. Słownik jest dopełnieniem całości pracy i pozwala prześledzić i odkrywać ukryte znaczenia zawarte w ilustracjach. W całości pracy odnajdziemy ukryte symbole występujące w różnych kulturach, niejednokrotnie poddane autorskiej reinterpretacji.

Konkluzja

Mgr Antonina Buszewicz-Hryniewicz w pracy „Między estetyką a symboliką, rozterki wobec ukrytych znaczeń” przygotowała w ilustracyjnej formie, opowieść o świecie natury, jej ukrytej symbolice. Przeprowadzona przez doktorantkę teoretyczna analiza i końcowa realizacja, w formie dwóch książek artystycznych stała się impulsem do przedstawienia stosunku autorki do perspektywy antropocentrycznej i przykładem nowego podejścia do relacji człowiek – natura. Całość realizacji to złożony i wielowarstwowy proces, podbudowany wnikliwą refleksją intelektualną. Efekty poszukiwań znalazły kulminację w realizacji posiadającego uniwersalną formę dzieła. Dużym wyzwaniem dla autorki było podjęcie decyzji dotyczącej wyboru formy projektu i realizacji książki pozbawionej typografii i ilustrowanej czarnobiałymi obrazami. Antonina Buszewicz zajmuje się głównie malarstwem. Tworzy obrazy z użyciem dużej liczby kolorów, na dużych formatach płócien. Realizacja pracy doktorskiej w formie książki artystycznej stała się dla niej okazją do przełamania własnych przyzwyczajeń i poszerzenia umiejętności.

Doktorantka wykazała się umiejętnością w prowadzeniu samodzielnej pracy twórczej, posiada rozległą wiedzę teoretyczną i praktyczną w reprezentowanej dyscyplinie, legitymuje się dorobkiem artystycznym i doświadczeniem pedagogicznym. Obszerny tekst, stanowiący ważną część pracy doktorskiej, udowadnia wiedzę autorki w dziedzinie filozofii, sztuki i kultury. Przygotowane opracowanie w formie książkowej posiada interesującą formę graficzną i jest wyczerpującym intelektualnym zapisem procesu twórczego i zmagania autorki z nowym dla niej obszarem.

Należy podkreślić bardzo dobre przygotowanie przedstawionych do oceny materiałów.

Oceniam pozytywnie pracę doktorską i cały przygotowany materiał.

Powstała praca o oryginalnej formie i dużej wartości. Przygotowana pod opieką promotora dr hab. Jacka Staniszewskiego z Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku, praca doktorska uzasadnia nadanie mgr Antonina Buszewicz-Hryniewicz stopnia doktora w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki. Starania te w pełni popieram!

Prof./Andrzej Węclawski